

SAJTÓKÖZLEMÉNY

„Pásztó, a középkori magyar mezőváros” élményalapú kiállítás megnyitásáról

Pásztó Város Önkormányzata a „Pásztó – Zsigmond király városa” című TOP-1.2.1-16-NG1-2019-00017-es azonosítószámú pályázat keretében a Pásztó történelmi városmagjában található klasszicista kúriában a virágzó középkori város történelmi hagyományait és értékeit bemutató interaktív kiállítást hozott létre.

A kiállítás kurátorai **Molnár Gyöngy, Morva-Simon Natália és Virág Zsolt** voltak, a kiállítást a **Magyar Kastélyprogram Nkft.** rendezte. A kiállítás tudományos ismeretanyaga **Dr. Valter Ilona** régész több mint negyed évszázados pásztói kutatási eredményein alapul.

A kiállításnak méltó helyszínt biztosít a most felújított, műemléki védettségű klasszicista kúriaépület. Az élményközpontú kiállítás átfogó képet nyújt Pásztó mezőváros gazdag középkori történetéről. A projekt és a kiállítás illeszkedik a Pásztó történelmi örökségét, műemlékeit, fejlődésének rétegeit és sokszínűségét magában foglaló a múltban megvalósult (Oskolamester háza, üveghuta, Szalay-malom) és a jövőben megvalósuló vonzerőkhöz.

A hajdani középkori pásztói hétköznapiakat és ünnepeket bemutató kiállítás egyedi, a középkori élettereket felidéző épített installációkkal, fény- és hangeffekkel, illatokkal vonja be a látogatót a kor hangulatába, olyan egyedi atmoszférát teremtve a kiállítóterben, amelyben a vendégek maguk is a középkori hétköznapiak résztvevőinek érezhetik magukat.

Az élményalapú kiállításlátogatás és interpretáció tárgymásolatok, korhű enteriőrök, korabeli ábrázolások, vetítések, filmek és interaktív panelek segítségével valósul meg. A „Pásztó, a középkori magyar mezőváros” kiállítás az első olyan hazai állandó kiállítás, amely egy középkori mezővárost mutat be minden rétegében. A levéltári, régészeti és művészettörténelmi kutatásokon alapuló, az érdekességek mentén építkező ismeretátadás kiemelten hangsúlyos szerepet kap a kiállításban, amelynek az is fontos célja, hogy a hiteles történelmi forrásokon és kutatásokon alapuló tartalmat élményalapú és közérthető módon adja át a látogatók számára.

Bevezető tér

A küszöbön átlépve az események és történetek időkapszulaként nyitnak rálátást e sokszínű település középkori életére. Az atmoszférateremtés már a recepció pultnál elkezdődik. A látogató az épületbe lépve egy baljós hangulatú középkori sikátorban találja magát. Az átélést egy az időt visszazámláló óra is megalapozza. A kiállítás első terme – vagyis a középkori városba való megérkezés első állomása – a kocsmasípcsizma lesz.

Kocsmasípcsizma

A kocsmasípcsizmába érkezve a látogató megkezdheti időutazását a középkori Pásztón. A hitelesen berendezett helyiségben a kecskelás padokra vagy hordókra telepedve tekinthető meg egy animációs film, amelyben a kiállítás kerettörténete szerint a látogató kézhez kapja egy kedves barátja levelét, amelyben egy pásztói lakodalomba invitálja. Erre az utazásra felfűzve kerül bemutatásra a középkori Pásztó mezővárosának valamennyi jellegzetes élettere egyrészt a filmben, másrészt a kiállítás további termeiben. A kocsmasípcsizmában sétálgatva megtekinthető a „kármentő”, megtudhatjuk, hogyan mérték az italt a múlt kocsmárosai, az érintőképernyős

terminálon pedig további érdekes tartalmak ismerhetőek meg a középkori kocsmázás szokásairól.

Sörfőzde

A következő teremben a sörfőzés folyamata követhető nyomon lépésről-lépésre interaktív, játékos elemekkel gazdagítva. A digitális tartalmak mellett rajzos infografika és rövid szöveges ismertetőket vezet be a látogatót a középkori sörkészítés titkaiba.

Lakóház

A látogatók a korabeli táplálkozást is megismerhetik egy középkori polgári lakóház konyháját megidéző térben. Míg a kandalló körül az étkezési és főzési szokások kerülnek bemutatásra, addig a padlásról logó zsákokon a korabeli tárolási és tartósítási módok ismerhetők meg.

Lakótorony

Kevésbé ismert tény, hogy Pásztón nem csupán egyszintes épületek voltak, hanem a település központjában egy lakótorony is állt. A középkori lakásviszonyokat, a gótikus lakberendezést és a korabeli alvási szokásokat a kiállítás ezen, a hajdani lakótorony egyik termét megidéző helyiségében lehet megismerni. A nemesi lakószobát többek között korabeli falitextilt imitáló grafika, szekrényágy, és egy játékos gótikus trónus idézi meg.

Fürdő

A középkori Pásztó mezőváros két fürdővel is bírt. A fürdők a korabeli társasági élet rendkívül kedvelt helyszínei voltak, zene szólt falaik között, és étkezéseket is bonyolítottak itt. A pazar kialakítású fürdődézsákban a beszélgető, étkező polgárok árnyjáték formájában jelennek meg, miközben lantzene hallható. Mint minden más kiállítási teremben, itt is tucatnyi rövid érdekesség olvasható pontokba szedve az adott témáról.

Ispotály

Pásztó már a 15. században saját ispotálllyal rendelkezett. Ahogyan a kiállítás minden terében, itt is az egész falat beborító, atmoszférateremtő grafikák láthatók, amelyeket középkori felvidéki oltárképek, a korszak fennmaradt hiteles vizuális emlékei inspiráltak. Az ispotály teremben az illusztrációk elemei sokak számára ismerősek lehetnek a kassai Szent Erzsébet-székesegyház főoltáráról, a bizarr orvosi eljárások bemutatásánál pedig Hieronymus Bosch egyik művét is fel lehet ismerni.

Szerzetesi hálóterem

A szerzetesi dormitórium állít emléket a középkorban már Pásztón élő és munkálkodó ciszterci szerzeteseknek. A berendezett tér rövid betekintést enged egy középkori szerzetes életébe, napirendjébe, mindennapi teendőibe. Valamennyi teremben tableten futó animációs kisfilmek is segítik az élmény átélését és a téma kibontását.

Piac

A kiállítás legnagyobb termében egy igazi nyüzsgő középkori piacra csöppen a látogató. Betekinthetünk a pék üzletébe, a fazekasműhelybe, a hentesboltba és az üveghuta kemencéi közé is. A németalföldi festők képeinek hangulatát tükröző installációk között sétálva számos érdekesség, történelmi adat vár felfedezésre. Milyen kenyeret sütött a pék, hogyan készült egy cserépedény, vagy milyen hierarchia uralkodott a hentes szakmán belül? Találkozunk mozgó árusokkal is, megismerésre várnak a pásztói szakmák titkai, de a vámszedők, vámosok keze alatt megforduló pénz történetével is izgalmas, interaktív játékon keresztül ismerkedhetünk meg. Az üveghuta-műhelyben a csaknem 800 évvel ezelőtti pásztói

üvegkészítés rejtelseibe is betekinthetünk, valamint szembesülünk a pellengérré állított bűnözőkkel, és a rájuk kirótt ítéletekkel is.